

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยประเมินหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2549) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นผู้เกี่ยวข้องหลักกับหลักสูตรบริหารธุรกิจ ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ผล สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดตัวอย่างไว้จำนวน 715 ราย โดยแบ่งตามกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ประกอบด้วย 4 กลุ่มเป้าหมาย ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย	จำนวนตัวอย่างที่กำหนดไว้เป็นเป้าหมาย	จำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้
นักศึกษา	347	382
บัณฑิต	286	430
อาจารย์	52	37
ผู้ใช้บัณฑิต (หัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชา/ผู้ประกอบการ)	30	78
รวม	715	927

หมายเหตุ : กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต (หัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชา/ผู้ประกอบการ) ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ เนื่องจากบัณฑิตบางรายยังไม่ได้ทำงาน)

จากตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยได้กำหนด จำนวนตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายไว้ โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม และนำมาหาจำนวนตามหลักการกำหนดขนาดตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขนาดตัวอย่างที่เป็นเป้าหมาย แต่เมื่อปฏิบัติงานจริงในภาคสนามปรากฏว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ยกเว้นกลุ่มอาจารย์ผู้สอน ที่ได้ตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ในครั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 71.15 ของเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาใน

ภาพรวมจะเห็นได้ว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดเป็นจำนวน 927 ราย เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถึงร้อยละ 29.65

2. ผลการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรบริหารธุรกิจ

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในครั้งนี้ เป็นการประเมินตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) โดยพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรใน 4 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร และด้านผลผลิต จากความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งได้แก่ นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้งานบัณฑิต ผลการประเมินมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษา

2.1.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษา

สำหรับกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ดังมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 382		
ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	109	28.5
1.2 หญิง	273	71.5
2. ประเภทของหลักสูตร		
2.1 หลักสูตร 4 ปี	349	91.4
2.2 หลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง)	33	8.6
3. ระดับชั้นปีที่ศึกษา		
3.1 ชั้นปีที่ 1	88	23.0
3.2 ชั้นปีที่ 2	111	29.1
3.3 ชั้นปีที่ 3	148	38.7
3.4 ชั้นปีที่ 4	35	9.2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประเภทของนักศึกษา		
4.1 ภาคปกติ	265	69.4
4.2 ภาค กศ.พท.	16	4.2
4.3 ภาค กศ.พบ.	101	26.4
5. โปรแกรมวิชา		
5.1 การจัดการทั่วไป	76	19.9
5.2 การตลาด	63	16.5
5.3 บริหารทรัพยากรมนุษย์	51	13.3
5.4 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	48	12.6
5.5 การบัญชี	78	20.4
5.6 เศรษฐศาสตร์	66	17.3
6. เหตุผลอันดับแรกที่ทำให้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบัน บริหารธุรกิจบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร		
6.1 มีตลาดแรงงานรองรับ	108	28.3
6.2 ชื่อเสียง/ความน่าเชื่อถือ	104	27.2
6.3 ค่าใช้จ่ายเหมาะสม	58	15.2
6.4 ความต้องการของผู้ปกครอง	38	9.9
6.5 มีเพื่อน/ญาติในมหาวิทยาลัย	37	9.7
6.6 การเดินทางสะดวก	35	9.2
6.7 อื่นๆ	2	0.5

จากตารางที่ 4.2 แสดงถึงลักษณะทั่วไปของนักศึกษาที่ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.5 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เลือกศึกษาในประเภทหลักสูตร 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 91.4 ที่เหลือ ร้อยละ 8.6 เป็นนักศึกษาที่เลือกศึกษาในหลักสูตรต่อเนื่อง นักศึกษาที่ให้ข้อมูลในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 29.1 และ 23.0 ตามลำดับ

ในส่วนของประเภทนักศึกษาที่ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคปกติ คิดเป็นร้อยละ 69.4 ที่เหลือเป็นนักศึกษาในภาค กศ.พบ. (นักศึกษาที่เข้าเรียนตามโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานุเคราะห์นอกเวลาราชการ) และ กศ.พท. (นักศึกษาที่เข้าเรียนตามโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น) ร้อยละ

26.4 และ 4.2 ตามลำดับ สำหรับโปรแกรมวิชาที่นักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในโปรแกรม วิชาการบัญชีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองลงมาเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรมวิชาการจัดการ ทั่วไป ร้อยละ 19.9

สำหรับเหตุผลหลักสำคัญอันดับแรกที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสาขาบริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นอันดับ 1 ในเรื่องของ การ เป็นสาขาวิชาที่มีตลาดแรงงานรองรับ คิดเป็น 28.3 รองลงมา นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อที่นี่ เพราะความมีชื่อเสียงและความ น่าเชื่อถือของคณะวิทยาการจัดการ และนักศึกษาอีก ร้อยละ 15.2 เลือกเหตุผลที่ศึกษาต่อที่นี่ เพราะค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสม ตามลำดับ

2.1.2 ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรในทัศนะของนักศึกษา

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาในประเด็นด้านบริบทของหลักสูตร ซึ่ง พิจารณาในประเด็นของ จำนวนวิชาที่ต้องเรียน ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ความสอดคล้องของ เนื้อหาวิชากับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน และความเหมาะสมของการจัดตารางสอนในแต่ละ ภาควิชาการศึกษา มีผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านบริบท

ความคิดเห็นต่อด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. จำนวนวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.80	0.726	มาก
2. เนื้อหาของหลายวิชาที่เรียนมีความซ้ำซ้อนกัน	3.67	0.785	มาก
3. เนื้อหาวิชาที่ได้เรียนตามหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	3.68	0.701	มาก
4. การจัดตารางสอนแต่ละภาควิชาการศึกษา มีความเหมาะสม	3.58	0.827	มาก
รวม	3.68	0.521	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักศึกษา เห็นว่า บริบทโดยรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.68 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้นประเด็นที่ว่า เนื้อหาของหลายวิชาที่เรียนมีความซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเป็นข้อความในเชิงลบ หากมีคะแนนเฉลี่ยมาก แสดงว่า ประเด็นดังกล่าวมีนัยที่ไม่ดีเท่าใดนัก ทั้งนี้ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ จำนวนวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 รองลงมา ได้แก่ ประเด็นในเรื่องของเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนตามหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.68

2.1.3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในทัศนะของนักศึกษา

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรบริหารธุรกิจในทัศนะของนักศึกษา มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านปัจจัยนำเข้า

ความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ปริมาณอาจารย์เพียงพอต่อรายวิชาที่เปิดสอน	3.69	0.773	มาก
2. อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	3.79	0.736	มาก
3. อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน	3.73	0.734	มาก
4. เนื้อหาที่อาจารย์สอนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.67	0.774	มาก
5. อาจารย์ได้จัดเตรียมตำราหรือเอกสารประกอบการสอนให้นักศึกษาได้ใช้ประกอบการเรียน	3.73	0.781	มาก
6. อาคารสถานที่และห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ	3.66	0.819	มาก
7. ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ	3.56	0.899	มาก
8. วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายภาพ เครื่องเสียง ฯลฯ มีเพียงพอ	3.46	0.912	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
9. สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนมีอย่าง เพียงพอ	3.47	0.828	ปานกลาง
รวม	3.64	0.473	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อยังปัจจัยนำเข้าโดยรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจ อยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณารายละเอียดต่างๆ ในด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า เกือบทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้นในเรื่องของความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายภาพ เครื่องเสียง ฯลฯ และการมีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเพียงพอ ที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อทั้ง 2 ประเด็นดังกล่าว อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

สำหรับปัจจัยนำเข้าที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเด็นเรื่อง “อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนเป็นอย่างดี” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับ “มาก” รองลงมา ได้แก่ “อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน” และ “อาจารย์ได้จัดเตรียมตำราหรือเอกสารประกอบการสอนให้นักศึกษาได้ใช้ประกอบการเรียน” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับ “มาก”

2.1.4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรในทัศนะของนักศึกษา

ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรบริหารธุรกิจในทัศนะของนักศึกษา มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. อาจารย์แจ้งวัตถุประสงค์รายวิชาและ แนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบก่อนเรียน	3.69	0.732	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
2. อาจารย์สอนตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา ที่ระบุไว้ในหลักสูตรครบถ้วน	3.68	0.715	มาก
3. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน	3.69	0.751	มาก
4. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอน (นอกจาก เอกสาร) ที่เหมาะสม	3.63	0.811	มาก
5. อาจารย์ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบการเรียนรู้	3.65	0.778	มาก
6. อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา	3.73	0.774	มาก
7. อาจารย์ฝึกให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม	3.80	0.777	มาก
8. มีการจัดกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากการสอนในห้องเรียน	3.60	0.755	มาก
9. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม	3.70	0.740	มาก
10. อาจารย์มีเวลาให้ นักศึกษาสามารถขอ คำแนะนำปรึกษานอกเวลาเรียน	3.50	0.841	มาก
11. อาจารย์แจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้ นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน	3.65	0.785	มาก
รวม	3.66	0.429	มาก

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมองค์ประกอบด้านกระบวนการของหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต ได้รับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.66 อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณา
รายละเอียดในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” เช่นเดียวกัน ทั้งนี้
ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “อาจารย์ฝึกให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม” มี

คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.80 รองลงมา เป็นเรื่องของการที่ “อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา” มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 และ “มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม” มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “อาจารย์มีเวลาให้นักศึกษาสามารถขอคำแนะนำปรึกษานอกเวลาเรียน” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เท่ากับ 3.50

2.1.5 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ความคิดเห็นต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ความรู้ที่ได้รับช่วยทำให้ได้พัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก	3.69	0.760	มาก
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.69	0.844	มาก
3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี	3.89	0.743	มาก
4. ความรู้และคุณวุฒิที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรนี้ช่วยทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคมโดยทั่วไปมากยิ่งขึ้น	3.91	0.728	มาก
รวม	3.79	0.542	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยรวมนักศึกษามีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรนี้ อยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ทุกประเด็นได้รับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับ “มาก” โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “ความรู้และคุณวุฒิที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรนี้ช่วยทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

โดยทั่วไปมากยิ่งขึ้น ” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.91 รองลงมา ได้แก่ “ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.89

2.1.6 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักศึกษาต่อหลักสูตร

บริหารธุรกิจบัณฑิต

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและเสนอแนะให้มีการปรับปรุงพัฒนาในเรื่องต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านบริบทของหลักสูตร

1.1) ควรมีการปรับปรุงการจัดตารางเรียนในแต่ละภาคการศึกษาให้มีความเหมาะสม เช่น รายวิชาในบางภาคการศึกษามีจำนวนค่อนข้างมาก ทำให้เกิดความสับสนและความเครียดในการเรียน บางรายวิชาไม่เหมาะกับการเรียนในภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน บางรายวิชาไม่สามารถเรียนพร้อมกันในภาคการศึกษาเดียวกันได้ เป็นต้น

1.2) ควรปรับเปลี่ยนชื่อวุฒิการศึกษานิติศาสตร์ในสาขาวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาได้รับวุฒิการศึกษาเป็น เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (ปัจจุบันชื่อปริญญาเป็นบริหารธุรกิจบัณฑิต)

1.3) ควรเน้นการเสริมสร้างความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นความรู้ที่นักศึกษาต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

2) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

2.1) ควรปรับปรุงอุปกรณ์ประกอบการสอนในห้องเรียนและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ และควรจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน

2.2) ควรเพิ่มจำนวนห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

2.3) ควรเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกภายในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะลิฟท์ซึ่งมีไม่เพียงพออย่างยิ่งโดยเฉพาะช่วงเวลาเร่งด่วน

3) ด้านกระบวนการของการใช้หลักสูตร

3.1) การจัดการเรียนการสอนวิชาทางการเงิน บัญชี ควรมีการอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.2) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะที่นำนักศึกษาออกไปศึกษาดูงานภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้เห็นสภาพการทำงานจริงขององค์กรภายนอก

3.3) ควรพัฒนาสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น

3.4) ควรมีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนการเรียนวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาต้องออกไปฝึกงานตามหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

3.5) ควรมีการจัดกิจกรรมสังสรรค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกันในหมู่นักศึกษา

2.2 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของบัณฑิต

ในส่วนความคิดเห็นของกลุ่มบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรใน 4 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา ปรากฏผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 2.7- 2.11 ดังนี้

2.2.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิต

สำหรับกลุ่มบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว มีผู้ให้ข้อมูลเป็นกับการประเมินหลักสูตร เป็นจำนวน 430 ราย มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 430		
ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	86	20.0
1.2 หญิง	344	80.0
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	153	35.6
2.2 25 - 35 ปี	240	55.8
2.3 36 – 45 ปี	35	8.1
2.4 มากกว่า 45 ปี	2	0.5
3. ประเภท		
3.1 ภาคปกติ	111	25.8
3.2 ภาค กศ.พท.	35	8.1
3.3 ภาค กศ.พบ.	284	66.1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
4. โปรแกรมวิชา		
4.1 การจัดการทั่วไป	168	39.1
4.2 การตลาด	77	17.9
4.3 บริหารทรัพยากรมนุษย์	44	10.2
4.4 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	52	12.1
4.5 การบัญชี	83	19.3
4.6 เศรษฐศาสตร์	6	1.4
5. เกรดเฉลี่ย		
5.1 2.00 – 2.50	97	22.6
5.2 2.51 – 3.00	197	45.8
5.3 3.01 – 3.50	124	28.8
5.4 มากกว่า 3.50	12	2.8
6. สถานภาพการทำงาน		
6.1 ทำงานแล้ว	390	90.7
6.2 ยังไม่ได้ทำงาน	40	9.3
7. เหตุผลอันดับแรกที่ทำให้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อใน บริหารธุรกิจบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา		
7.1 ชื่อเสียง/ความน่าเชื่อถือ	75	17.4
7.2 มีตลาดแรงงานรองรับ	138	32.1
7.3 ความต้องการของผู้ปกครอง	24	5.6
7.4 มีเพื่อน/ญาติในมหาวิทยาลัย	33	7.7
7.5 การเดินทางสะดวก	111	25.8
7.6 ค่าใช้จ่ายเหมาะสม	45	10.5
7.7 อื่นๆ	4	0.9

จากตารางที่ 4.7 แสดงถึงลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิตที่ให้ข้อมูลในครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.0 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.8 ประเภทของนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ภาค กศ .พบ. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.1 ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตในโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาเป็นบัณฑิตโปรแกรมวิชาการบัญชี

คิดเป็นร้อยละ 19.3 ผลการศึกษาของบัณฑิต มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมา เป็นผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 28.8 บัณฑิตส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 90.7 ทำงานแล้ว และมีผู้ระบุว่า เหตุผลสำคัญอันดับแรกที่ทำให้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ คือ มีตลาดแรงงานรองรับ คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมา ร้อยละ 25.8 เห็นว่าเหตุผลสำคัญ คือ การเดินทางสะดวก

2.2.2 ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรในทัศนะของบัณฑิต

การประเมินด้านบริบทของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในทัศนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีผลการประเมินดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านบริบท

ความคิดเห็นต่อด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. จำนวนวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.83	0.608	มาก
2. เนื้อหาของหลายวิชาที่เรียนมีความซ้ำซ้อนกัน	3.35	0.732	ปานกลาง
3. เนื้อหา วิชาที่ได้เรียนตามหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	3.74	0.734	มาก
4. การจัดตารางสอนแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม	3.47	0.755	ปานกลาง
รวม	3.64	0.475	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวม บัณฑิตมีความเห็นว่า บริบทของหลักสูตรบริหารธุรกิจ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “จำนวนวิชาที่ต้องเรียนตามหลักสูตรมีความเหมาะสม” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมา คือ “เนื้อหาวิชาที่ได้เรียนตามหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 อยู่ในระดับ “มาก” ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “การจัดตารางสอนแต่ละภาคการศึกษามีความ

เหมาะสม” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ทั้งนี้ ในส่วนของประเด็น “เนื้อหาของหลายวิชาที่เรียนมีความซ้ำซ้อนกัน” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ซึ่งต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ แต่เนื่องจากความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวนี้ มีลักษณะข้อความเป็นเชิงลบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

2.2.3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในทัศนะของบัณฑิต

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในทัศนะของบัณฑิต มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านปัจจัยนำเข้า

ความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ปริมาณอาจารย์เพียงพอต่อรายวิชาที่เปิดสอน	3.61	0.796	มาก
2. อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	3.84	0.716	มาก
3. อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน	3.83	0.622	มาก
4. เนื้อหาที่อาจารย์สอนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.84	0.680	มาก
5. อาจารย์ได้จัดเตรียมตำราหรือเอกสารประกอบการสอนให้นักศึกษาได้ใช้ประกอบการเรียน	3.78	0.677	มาก
6. อาคารสถานที่และห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ	3.48	0.827	ปานกลาง
7. ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ	3.22	0.964	ปานกลาง
8. วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายภาพ เครื่องเสียง ฯลฯ มีเพียงพอ	3.29	0.898	ปานกลาง
9. สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนมีอย่างเพียงพอ	3.23	0.853	ปานกลาง
รวม	3.58	0.618	มาก

จากตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่า ในภาพรวมของปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในทัศนะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ “อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ” และ “เนื้อหาที่อาจารย์สอนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รองลงมา คือ “อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับ “มาก” อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ โดยบัณฑิตที่ให้ข้อมูล มีความเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เท่านั้น ได้แก่ ในเรื่องของ “ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ ” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 “สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนมีอย่างเพียงพอ ” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 “วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่อง ฉายภาพ เครื่องเสียง ฯลฯ มีเพียงพอ ” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 และ “อาคารสถานที่และห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ ” ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ตามลำดับ

2.2.4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรในทัศนะของบัณฑิต

จากการสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. อาจารย์แจ้งวัตถุประสงค์รายวิชาและแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบก่อนเรียน	3.87	0.751	มาก
2. อาจารย์สอนตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรครบถ้วน	3.87	0.687	มาก
3. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.91	0.675	มาก
4. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอน (นอกจากเอกสาร) ที่เหมาะสม	3.71	0.713	มาก
5. อาจารย์ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้	3.76	0.741	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
6. อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา	3.81	0.679	มาก
7. อาจารย์ฝึกให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม	3.99	0.695	มาก
8. มีการจัดกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากการสอนในห้องเรียน	3.58	0.789	มาก
9. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม	3.93	0.703	มาก
10. อาจารย์มีเวลาให้นักศึกษาสามารถขอ คำแนะนำปรึกษานอกเวลาเรียน	3.42	0.828	ปานกลาง
11. อาจารย์แจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้ นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน	3.73	0.748	มาก
รวม	3.78	0.508	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมของกระบวนการ บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาในแต่ละ ประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด คือ “อาจารย์ฝึกให้นักศึกษาได้ทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมา ได้แก่ ประเด็น “มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และ “อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามี ส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ตามลำดับ ทั้งนี้ ประเด็นที่บัณฑิตส่วนใหญ่ เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “อาจารย์มีเวลาให้นักศึกษาสามารถขอคำแนะนำ ปรึกษาอกเวลาเรียน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.5 ผลการประเมิน ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรในด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากการศึกษา

ในส่วนของการสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตในประเด็นของประโยชน์ที่ได้รับจาก การศึกษาในหลักสูตรนี้ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ความคิดเห็นต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ความรู้ที่ได้รับช่วยทำให้ได้พัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก	3.88	0.685	มาก
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.91	0.682	มาก
3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี	3.85	0.773	มาก
4. ความรู้ที่ได้รับช่วยทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน	3.86	0.745	มาก
5. ความรู้และคุณวุฒิที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรนี้ช่วยทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคมการทำงานและสังคมโดยทั่วไปมากยิ่งขึ้น	3.94	0.757	มาก
รวม	3.89	0.611	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมบัณฑิตที่เป็นตัวอย่างในครั้งนีมีความเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรนี้ อยู่ในระดับ “มาก” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด คือ “ความรู้และคุณวุฒิที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรนี้ช่วยทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคมการทำงานและสังคมโดยทั่วไปมากยิ่งขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมา คือ “ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และ “ความรู้ที่ได้รับช่วยทำให้ได้พัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับ “มาก”

2.2.6 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

จากการสอบถามความคิดเห็นด้วยข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้บัณฑิตแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและให้การเสนอแนะในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มีบัณฑิตเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านบริบทของหลักสูตร

- 1.1) ควรมีการเสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำอื่นๆ
- 1.2) ควรมีหลักสูตรทางด้านบัญชีโดยตรง (ปัจจุบันสาขาการบัญชี เป็นสาขาวิชาหนึ่งในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต)
- 1.3) ควรเพิ่มเติมรายวิชาที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน
- 1.4) ควรเพิ่มเติมการสอนด้านภาษาอังกฤษและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ให้สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.5) ควรเพิ่มเติมเนื้อหาการเรียนที่เกี่ยวกับ ISO มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเรื่องหนึ่งสำหรับการทำงานในปัจจุบัน
- 1.6) ควรจัดลำดับรายวิชาที่เรียนในแต่ละภาคการศึกษาให้เหมาะสม ว่าวิชาใดควรเรียนก่อนที่จะเป็นเรียนอีกวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ต่อเนื่องกัน
- 1.7) ควรพิจารณาและตรวจสอบการจัดตารางเรียนให้กับนักศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด
- 1.8) ควรปรับปรุงการแจ้งข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง

2) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

- 2.1) ควรเพิ่มจำนวนห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
- 2.2) ควรจัดอาจารย์ที่จะไปสอนตามศูนย์บริการการศึกษานอกที่ตั้งมหาวิทยาลัยให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา
- 2.3) ควรจัดหาอาจารย์ที่เป็นชาวต่างประเทศมาสอนเป็นการเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่นักศึกษา
- 2.4) ควรพัฒนาสื่อการสอนที่มีความทันสมัยและน่าสนใจ และเนื้อหาที่นำมาสอนควรเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน
- 2.5) ควรมีการจัดการสอนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนไปทำงานจริง
- 2.6) ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะลิฟท์ ให้มีความปลอดภัยในการใช้งานอยู่เสมอ

2.7) ควรปรับปรุงอุปกรณ์ประกอบภา รเรียนการสอนในห้องเรียนให้ทันสมัย และสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

2.8) ควรจัดให้อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนหลักมากกว่าจัดอาจารย์พิเศษที่เป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย

2.9) การเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษ ควรพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มี ประสบการณ์ในรายวิชาที่สอน และควรมีการเตรียมความพร้อมในการสอน

3) ด้านกระบวนการของการใช้หลักสูตร

3.1) ควรเพิ่มกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการนำความรู้ ตาม ทฤษฎีที่ศึกษาไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริง

3.2) ควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เช่น การศึกษาดูงานนอก สถานที่ การศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน เป็นต้น

3.3) ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดสัมมนาทางวิชาการ ให้มาก ยิ่งขึ้น

3.4) ควรให้นักศึกษาได้ขอคำแนะนำปรึกษานอกเวลาเรียนได้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3.5) ควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม

2.3 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของอาจารย์

ในส่วนความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ผู้สอน ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรใน 4 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ปรากฏ ผลสรุปดังแสดงในตารางที่ 2.12- 2.16 ดังนี้

2.3.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของอาจารย์

การสำรวจความคิดเห็นกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในคณะวิทยาการจัดการ มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 37 ราย โดยมีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ดังแสดงในตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ลักษณะทั่วไปของอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 37		
ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	14	37.8
1.2 หญิง	23	62.2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	-	-
2.2 25 – 35 ปี	9	24.3
2.3 36 – 45 ปี	17	45.9
2.4 มากกว่า 45 ปี	11	29.7
3. อายุงาน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	12	32.4
3.2 5 – 10 ปี	9	24.3
3.3 10 – 15 ปี	9	24.3
3.4 มากกว่า 15 ปี	7	19.0
4. วุฒิการศึกษา		
4.1 ปริญญาโท	27	73.0
4.2 ปริญญาเอก	10	27.0
5. โปรแกรมวิชา		
5.1 การจัดการทั่วไป	15	40.6
5.2 การตลาด	8	21.6
5.3 การบริหารทรัพยากรมนุษย์	5	13.5
5.4 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	-	-
5.5 การบัญชี	4	10.8
5.6 อื่นๆ	5	13.5
6. การอบรมด้านวิชาชีพครู		
6.1 เคยเข้ารับการอบรม	24	64.9
6.2 ไม่เคยเข้ารับการอบรม	13	35.1

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
7. ภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
7.1 งานบริหาร	11	29.7
7.2 งานวิจัย	20	54.1
7.3 งานบริการชุมชน	6	16.2
7.4 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7	18.9
7.5 งานอาจารย์ที่ปรึกษา	32	86.5
7.6 อื่นๆ	6	16.2

จากตารางที่ 4.12 ซึ่งแสดงถึงลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของอาจารย์ผู้สอนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.2 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.4 และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 73.0 สังกัดในโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 และส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมด้านวิชาชีพครูมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 64.9 นอกจากภาระงานสอนแล้ว ยังมีอาจารย์หลายท่านที่มีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบด้วย โดยจากการสอบถามในที่นี่ ให้ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 รายการ ปรากฏว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 86.5 ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และกว่าครึ่ง คือ ร้อยละ 54.1 มีภาระงานด้านการวิจัยอีกด้วย

2.3.2 ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรในทัศนะอาจารย์

การประเมินด้านบริบทของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งพิจารณาในประเด็นเกี่ยวกับ ความสอดคล้องของปรัชญาของหลักสูตรกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสอดคล้องของรายวิชาที่เปิดสอนกับความต้องการแรงงานของสังคมในปัจจุบัน ผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านบริบท

ความคิดเห็นต่อด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ปรัชญาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน	3.76	0.641	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน	3.70	0.661	มาก
3. รายวิชาที่สอนตามหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการแรงงานของสังคมในปัจจุบัน	3.51	0.804	มาก
รวม	3.66	0.579	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บริบทของหลักสูตรโดยภาพรวมในทัศนะของอาจารย์ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า “ปรัชญาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน” ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.76 รองลงมา คือ “วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับ “มาก”

2.3.3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในทัศนะของอาจารย์

ในส่วนของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตในทัศนะของอาจารย์ มีผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านปัจจัยนำเข้า

ความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. วัสดุอุปกรณ์และสื่อทัศนูปกรณ์ที่สนับสนุนการสอนของอาจารย์มีจำนวนเพียงพอ	3.57	0.929	มาก
2. ห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ	3.65	0.889	มาก
3. ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ	2.61	0.964	ปานกลาง
4. สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียน มีความเพียงพอ	2.78	0.866	ปานกลาง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
5. งบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนมีอย่างเพียงพอ	2.78	0.917	ปานกลาง
6. จำนวนอาจารย์เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.68	0.884	มาก
7. บุคลากรสายสนับสนุนมีจำนวนเพียงพอ	3.00	0.913	ปานกลาง
รวม	3.13	0.588	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมของปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรบริหารธุรกิจ อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับ “ปานกลาง” มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.13 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “จำนวนอาจารย์เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 อยู่ในระดับ “มาก” รองลงมาคือ “ห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับ “มาก” เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “ห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

2.3.4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรในทัศนะของอาจารย์

จากการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. รายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษานี้ มีความเหมาะสม	3.70	0.812	มาก

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
2. จำนวนชั่วโมง การสอนที่ได้รับมอบหมายในภาคการศึกษานี้ มีความเหมาะสม	3.53	0.971	มาก
3. อาจารย์ มีการแจ้งวัตถุประสงค์รายวิชาและแนวทางการสอนให้นักศึกษาทราบก่อนเรียน	4.24	0.641	มาก
4. มีการปรับเนื้อหาการสอนให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ	4.16	0.646	มาก
5. ในการสอนมีการกำหนดให้นักศึกษาได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.00	0.707	มาก
6. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้	4.00	0.717	มาก
7. ในการสอนมีการกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา	4.24	0.597	มาก
8. มีการมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	4.16	0.646	มาก
9. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.22	0.584	มาก
10. มีการจัดกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากการสอนในห้องเรียน	3.95	0.743	มาก
11. ในการสอน นอกจากให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม	4.41	0.599	มาก
12. อาจารย์มีเวลาให้นักศึกษาขอคำแนะนำปรึกษา นอกเวลาเรียน	4.22	0.672	มาก
13. อาจารย์ มีการแจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน	4.41	0.644	มาก
รวม	4.08	0.429	มาก

จากตารางที่ 4.15 จะเห็นได้ว่า ในภาพรวมของด้านกระบวนการของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนเห็น ว่ามีความเหมาะสมในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 ซึ่งเมื่อพิจารณาใน รายละเอียดแต่ละประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ “ในการสอน นอกจากให้ความรู้ทาง วิชาการแล้ว มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อสังคม ” มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับ “มาก” เท่ากับประเด็นในเรื่องของ “อาจารย์มีการแจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้ นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน” ประเด็นที่ได้รับคะแนนรองลงมา ได้แก่ “ในการสอนมีการกระตุ้นให้นักศึกษา รู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา” และ “อาจารย์มีการแจ้งวัตถุประสงค์รายวิชาและแนวทางการสอนให้นักศึกษา ทราบก่อนเรียน” มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้ ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ประเด็นอื่นๆ คือ “จำนวนชั่วโมงการสอนที่ได้รับมอบหมายในภาคการศึกษานี้ มีความเหมาะสม ” มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับ “มาก”

2.3.5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรในทัศนะของอาจารย์

ในส่วนของการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรจากมุมมองของอาจารย์ ผู้สอน ซึ่งการที่ ให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาประเมิน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดและได้รับทราบถึง ลักษณะ ความรู้ความสามารถและพฤติกรรมของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาการในการเรียนรู้ โดยจะ พิจารณาถึงคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในด้านผลผลิต

ความคิดเห็นต่อด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
1. นักศึกษามีคุณธรรมซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อ และเสียสละ	3.54	0.650	มาก
2. นักศึกษามีระเบียบวินัยและเคารพในกฎกติกา ของสังคม	3.54	0.803	มาก
3. นักศึกษามีความขยันหมั่นเพียร อดทน สู้งาน	3.38	0.794	ปานกลาง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
4. นักศึกษามีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม	3.38	0.681	ปานกลาง
5. นักศึกษามีเจตคติที่ดีและตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพ	3.43	0.603	ปานกลาง
รวมด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.45	0.555	ปานกลาง
ด้านความรู้			
6. นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้	3.27	0.732	ปานกลาง
7. นักศึกษามีความสามารถคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ แนวคิด ทฤษฎีและเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้	3.32	0.709	ปานกลาง
8. นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเอง	3.43	0.728	ปานกลาง
9. นักศึกษาสามารถหาวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้	3.49	0.692	ปานกลาง
รวมด้านความรู้	3.38	0.617	ปานกลาง
ด้านทักษะทางปัญญา			
10. นักศึกษาสามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการทำงานได้	3.62	0.492	มาก
11. นักศึกษาสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดให้ทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.65	0.588	มาก
12. นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้	3.62	0.721	มาก
13. นักศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้	3.43	0.603	ปานกลาง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
14. นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามทักษะเฉพาะด้านของแต่ละสาขาวิชาที่ได้ ศึกษามา	3.51	0.559	มาก
รวมด้านทักษะทางปัญญา	3.57	0.506	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			
15. นักศึกษามีความสามารถในการทำงานเป็น ทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	3.70	0.661	มาก
16. นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม องค์กรและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น	3.61	0.645	มาก
17. นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง	3.44	0.735	ปานกลาง
18. นักศึกษาแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจและ พยายามที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	3.50	0.609	ปานกลาง
รวมด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	3.49	0.655	ปานกลาง
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
19. นักศึกษามีความสามารถวิเคราะห์ข้อมูล ที่เป็นตัวเลขและนำเสนอข้อมูลเชิง ตัวเลขได้อย่าง เหมาะสม	3.11	0.667	ปานกลาง
20. นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้ได้เป็น อย่างดี	3.58	0.692	มาก
21. นักศึกษามีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.25	0.604	ปานกลาง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
22 . นักศึกษามีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	2.63	0.928	ปานกลาง
รวมด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.03	0.598	ปานกลาง
รวม	3.41	0.478	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ในภาพรวมของด้านผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรการบริหารธุรกิจบัณฑิตในทัศนะของอาจารย์ เห็นว่า มีคุณลักษณะที่เหมาะสมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เท่ากับ 3.41 ซึ่งเมื่อพิจารณาคูณลักษณะในแต่ละด้านตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ พบว่า คุณลักษณะของผลผลิตที่ได้รับคะแนนสูงกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับ “มาก” ที่เหลือ ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เท่านั้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 , 3.45 , 3.38 และ 3.03 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงคุณลักษณะในแต่ละด้านของผลผลิตหรือนัก ศึกษาในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน สรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงกว่าประเด็นอื่นๆ ในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน คือ “นักศึกษามีคุณธรรมซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบและเสียสละ” และ “นักศึกษามีระเบียบวินัยและเคารพในกฎกติกาของสังคม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ส่วนประเด็นที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “นักศึกษามีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อม” และ “นักศึกษามีความขยันหมั่นเพียรอดทน สู้งาน” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38

ด้านความรู้ ในแต่ละประเด็นย่อย อาจารย์ผู้ สอนมีความเห็นว่านักศึกษามีคุณลักษณะในแต่ละประเด็นอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ทั้งนี้ ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “นักศึกษาสามารถหาวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้ ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้ ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ด้านทักษะทางปัญญา คุณลักษณะในด้านนี้ที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่ามีความเด่นชัดมากที่สุด คือ “นักศึกษาสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดให้ทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “นักศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “นักศึกษามีความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับ “มาก” ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ “นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง ” มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน เห็นว่า นักศึกษามีคุณลักษณะในแต่ละประเด็นย่อยในด้านนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนประเด็นที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “นักศึกษามีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

2.3.6 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของอาจารย์ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สรุปได้ดังนี้

1) ด้านบริบทของหลักสูตร

1.1) ควรปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้รายวิชาที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

1.2) ควรมีการเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ ที่เป็นที่สนใจของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

1.3) ควรปรับปรุงชื่อวิชาและคำอธิบายรายวิชาให้มีความทันสมัยแล มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

1.4) ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาให้มีจุดเน้นที่โดดเด่นอย่างเป็นเอกลักษณ์ และสอดคล้องกับสถานการณ์ทางธุรกิจในปัจจุบัน

1.5) ควรแสวงหาความร่วมมือจากองค์กร/หน่วยงานภายนอกในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

1.6) ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในลักษณะของสหกิจศึกษา โดยสร้างการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการภายนอก เพื่อบูรณาการความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้จริง

1.7) ควรปรับเปลี่ยนการเลือกเรียนวิชาเสรี ให้นักศึกษาได้เป็นผู้เลือกเรียนตามความสนใจของนักศึกษาเองจากเดิมมหาวิทยาลัยฯ เป็นผู้จัดวิชาเรียนให้

1.8) ควรเพิ่มการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาต่างประเทศ และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ศึกษามีทักษะทางด้านนี้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ได้จริง

2) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

2.1) ควรปรับปรุงอุปกรณ์ประกอบการสอน และให้การสนับสนุนทางเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2) ควรจัดวิชาให้แก่อาจารย์ผู้สอนตามความรู้ความถนัดและความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะของผู้สอนแต่ละคน และไม่ควรปรับเปลี่ยนรายวิชาการสอนในแต่ละภาคการศึกษาบ่อยครั้ง

2.3) ควรพัฒนาคณาจารย์ให้มีความพร้อมต่อการเปิดเสรีอาเซียน เช่น พัฒนาความสามารถในการสอนแบบ Bilingual

3) ด้านกระบวนการของการใช้หลักสูตร

3.1) ควรมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ให้แก่นักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมทัศนศึกษาหรือการพาไปดูงาน เป็นต้น

3.2) ควรมีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติกรโดยเชิญผู้มีประสบการณ์ในวิชาชีพมาให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์จริงในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.4 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของผู้ใช้งานบัณฑิต

ในส่วนของการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิต โดยให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานของบัณฑิตเป็นผู้ทำการประเมิน โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่ทำงานอยู่กับหน่วยงาน ใน 5 ด้านด้วยกัน ตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 4.17 – 4.18 ดังนี้

2.4.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ใช้งานบัณฑิต

หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีผู้ให้ข้อมูลเป็นจำนวน 78 ราย โดยมีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลดังแสดงในตารางที่ 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ลักษณะทั่วไปของผู้ใช้งานบริหารธุรกิจบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 78

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	38	48.7
1.2 หญิง	40	51.3
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	6	7.7
2.2 30 – 40 ปี	29	37.2
2.3 41 – 50 ปี	29	37.2
2.4 มากกว่า 50 ปี	14	17.9
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	9.0
3.2 ปริญญาตรี	51	65.4
3.3 ปริญญาโท	18	23.1
3.4 สูงกว่าปริญญาโท	2	2.5
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	1	1.3
4.2 5-10 ปี	22	28.2
4.3 11-15 ปี	7	9.0
4.4 มากกว่า 15 ปี	48	61.5
5. ตำแหน่งงาน		
5.1 หัวหน้างาน/แผนก/ฝ่าย	41	52.6
5.2 ผู้ช่วยผู้จัดการ/รองผู้จัดการ	2	2.5
5.3 ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ/ผู้บริหารระดับสูง	30	38.5
5.4 อื่นๆ	5	6.4

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
6. ประเภทหน่วยงาน		
6.1 ราชการ	20	25.6
6.2 รัฐวิสาหกิจ	5	6.4
6.3 บริษัทเอกชน	49	62.8
6.4 ธุรกิจส่วนตัว	3	3.9
6.5 อื่นๆ	1	1.3

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้งานบัณฑิตที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.3 และมีอายุอยู่ในช่วงประมาณ 30-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 74.4 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.4 โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.5 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าฝ่าย เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.6 ประเภทหน่วยงานส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 62.8

2.4.2 ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรในทัศนะของผู้ใช้งานบัณฑิต

ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะของบริหารธุรกิจบัณฑิต ใน 5 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลการประเมินดังแสดงในตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตต่อคุณลักษณะของบริหารธุรกิจบัณฑิต

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของบริหารธุรกิจบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
1. มีคุณธรรมความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และเสียสละ	4.21	0.493	มาก
2. มีระเบียบวินัยและเคารพในกฎกติกาของสังคม	4.22	0.617	มาก
3. มีความขยันหมั่นเพียร อดทน สู้งาน	4.24	0.539	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของบริหารธุรกิจบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
4. มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ตระหนักถึงการรักษาสິงแวดล้อม	4.09	0.607	มาก
5. มีเจตคติที่ดีและตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพ	4.19	0.560	มาก
รวมด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.19	0.462	มาก
ด้านความรู้			
6. มีความรู้ในสาขาวิชาตามที่ศึกษาเป็นอย่างดี	3.86	0.639	มาก
7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเอง	3.82	0.597	มาก
8. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้	3.94	0.690	มาก
9. สามารถคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์แนวคิดทฤษฎีและเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้	3.87	0.671	มาก
10. สามารถหาวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้	4.10	0.676	มาก
รวมด้านความรู้	3.91	0.534	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา			
11. สามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการทำงานได้	4.01	0.716	มาก
12. สามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดให้ทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.13	0.709	มาก
13. สามารถประยุกต์ความรู้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้	4.05	0.662	มาก
14. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้	3.90	0.656	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของบริหารธุรกิจบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
15. สามารถในการปฏิบัติงานตามทักษะเฉพาะ ด้านของแต่ละสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา	3.95	0.682	มาก
16. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.00	0.703	มาก
รวมด้านทักษะทางปัญญา	3.99	0.565	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			
17. สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง เหมาะสม	4.31	0.631	มาก
18. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น	4.26	0.568	มาก
19. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดง ความคิดเห็น กล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง	4.05	0.682	มาก
20. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ (เช่น หัวหน้า เพื่อนร่วมงาน ลูกน้อง ลูกค้า)	4.26	0.729	มาก
21. มีภาวะผู้นำสามารถบริหารจัดการตามหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.85	0.704	มาก
22. ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดง ความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.539	มาก
23. มีความตั้งใจและพยายามที่จะแก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง	4.18	0.639	มาก
รวมด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.14	0.465	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
24. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขและ นำเสนอข้อมูลเชิงตัวเลขได้อย่างเหมาะสม	3.73	0.784	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของบริหารธุรกิจบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
25. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี	4.12	0.738	มาก
26. มีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.08	0.598	มาก
27. มีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.40	0.631	ปานกลาง
รวมด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.83	0.573	มาก
รวมทั้งหมด	4.02	0.448	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ใช้งานบัณฑิตมีความเห็นว่า บริหารธุรกิจบัณฑิตมีคุณลักษณะโดยรวมเหมาะสมในระดับ “มาก” โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคุณลักษณะในแต่ละด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.19 รองลงมา เป็น ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมี คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 , 3.99 , 3.91 และ 3.83 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดของคุณลักษณะในแต่ละด้านของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรนี้ ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา หัวหน้างาน หรือผู้ใช้งานบัณฑิต มีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “บัณฑิตมีความซื่อสัตย์สุจริต” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนประเด็นที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “บัณฑิตมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

ด้านความรู้ คุณลักษณะที่ผู้ใช้งานบัณฑิตเห็นว่ามีลักษณะเด่นชัด ได้แก่ “บัณฑิตสามารถหาวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้ ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนประเด็นที่ได้รับ คะแนนต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเอง” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82

ด้านทักษะทางปัญญา ประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงกว่าประเด็นอื่น ได้แก่ “สามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดให้ทำได้ถูกต้องเหมาะสม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น คือ “สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า คุณลักษณะที่มีความโดดเด่นกว่าประเด็นอื่น คือ “บัณฑิตสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ส่วนประเด็นที่ได้รับคะแนนต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “การมีภาวะผู้นำสามารถบริหารจัดการตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองได้อย่างเหมาะสม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงกว่าประเด็นอื่นๆ คือ “บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ประเด็นที่ได้รับคะแนนต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ ได้แก่ “บัณฑิตมีทักษะการพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

2.4.3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ใช้งานบัณฑิตต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

ในส่วนของการสอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ใน ทักษะของผู้ใช้งานบัณฑิต ได้ข้อคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

- 1) ควรพัฒนาทักษะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่นักศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานได้อย่างแท้จริง
- 2) ควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาดูงานให้แก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- 3) ควรปรับปรุงเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน
- 4) ควรให้ความสำคัญกับรายวิชาที่เป็นการฝึกงานให้แก่นักศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่
- 5) ควรพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่กล้าแสดงออก มีความอดทนเข้มแข็ง

ผลการประเมินองค์ประกอบโดยรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) สามารถสรุปประสิทธิผลที่เกิดขึ้นได้ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 สรุปประสิทธิผลของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตตามองค์ประกอบ 4 ด้าน

องค์ประกอบของหลักสูตร	ประสิทธิผลและความเหมาะสม			
	กลุ่มนักศึกษา	กลุ่มบัณฑิต	กลุ่มอาจารย์	กลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิต
ด้านปริบท	มาก	มาก	มาก	-
ด้านปัจจัยนำเข้า	มาก	มาก	ปานกลาง	-
ด้านกระบวนการ	มาก	มาก	มาก	-
ด้านผลผลิต	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก

จากตารางที่ 4.19 จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ประสิทธิผลของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตบรรลุผลและมีความเหมาะสมในระดับมาก มีเพียงบางองค์ประกอบเท่านั้น คือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิตที่มีประสิทธิผลในระดับปานกลางในทัศนะของกลุ่มอาจารย์ผู้สอน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

นอกจากการประเมินผลจากข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อขอทราบความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจที่ได้เข้าทำงานกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งได้ข้อมูลความคิดเห็นเชิงลึกจากผู้ใช้งานบัณฑิตเป็นจำนวน 11 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

3.1 จุดเด่นของบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้ใช้งานบัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่าโดยรวมแล้วบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมีความโดดเด่นในเรื่องของการเป็นผู้มีความอดทนเป็นอย่างสูง เมื่อเทียบกับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยอื่น ดังที่คุณรติยา บุตรโพธิ์ (สัมภาษณ์ . 29 กรกฎาคม 2554) ตำแหน่ง Supervisor ฝ่ายการตลาด ของบริษัท ปิทูซี แอ็ดดิเวชั่น จำกัด ได้กล่าวถึงบัณฑิตที่ทำงานอยู่กับบริษัทสรุปได้ว่า “หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน หรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียง บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ค่อนข้างจะมีความอดทนมากกว่า มีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่า บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเอกชนบางคน หากไม่พอใจงานก็จะไม่มาทำงานอีกเลยโดยไม่ได้แจ้งให้ทราบ ไม่ค่อยคิดหน้าคิดหลัง จะออกจากงานไปเลย ส่วนบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยรัฐที่มีชื่อเสียง ส่วนใหญ่จะเลือกงาน และเลือกที่ได้รับเงินเดือนมาก ” เช่นเดียวกับ คุณชนิตา จอมพงษ์ (สัมภาษณ์ . 4 ตุลาคม 2554) กรรมการผู้จัดการบริษัท เอฟวู้ฟ จำกัด ได้ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ บัณฑิตบริหารธุรกิจสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ที่ได้ทำงานกับบริษัทว่า “จุดเด่นของบัณฑิตคนนี้ คือ ความมีน้ำใจ ความอดทน และความ

พยายาม” สอดคล้องกับทัศนคติของ คุณลายอง พักเหลือง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) ผู้จัดการส่วน สรรหาทรัพยากรบุคคล บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน ที่ได้กล่าวถึงบัณฑิต บริหารธุรกิจสาขาวิชาเอกการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า “บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จะมีความอดทนสูงกว่า จะรักองค์กรและอยู่กับองค์กรนาน มีความจงรักภักดีมากกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยรัฐที่มีชื่อเสียง เช่น จุฬา ธรรมศาสตร์ ฯลฯ ” ในทำนองเดียวกับ ข้อคิดเห็นของคุณเพชรดา พันธุ์แดง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) ตำแหน่ง Assistant Manager Service and Support บริษัท กนกสิน เอ็กซ์พอร์ตอิมพอร์ต จำกัด ที่กล่าวไว้ว่า “ภาพลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ เป็นคน ที่มีความอดทน อยู่กับองค์กรนาน ขณะที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยอื่นจะหมุนเวียนเปลี่ยนงานไปเรื่อยๆ แต่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจะอยู่นานที่สุด ปัจจุบันก็ยังอยู่ไม่ไปไหนกัน”

นอกจากนั้น ในทัศนะของผู้ใช้งานบัณฑิต ยังมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี อีกทั้งยัง เป็นผู้ที่มี น้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยคุณสุภาพร ภาชนะ (สัมภาษณ์. 14 กันยายน 2554) ผู้จัดการบัญชี บริษัท เวลโลล์ฟ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ใช้งานบัณฑิตบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกการบัญชี ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบัณฑิตว่า “บัณฑิตมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมายเป็นอย่างดีและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องหลังจากที่ได้มีการแนะนำ เป็นผู้ที่มีความอดทนและ เสียสละ เป็นผู้ที่น้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี และมีมนุษยสัมพันธ์สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดีมาก” สอดคล้องกับ คำสัมภาษณ์ของ คุณวัชรียา ผิวเงิน (สัมภาษณ์. 8 กรกฎาคม 2554) หัวหน้างานธุรการงานบังคับคดี สำนักงานกฎหมายซีแอล ซึ่งเป็นผู้ใช้งานบัณฑิตบริหารธุรกิจสาขาวิชาเอกการตลาด ที่กล่าวไว้ว่า “บัณฑิตมีความกระตือรือร้น มีน้ำใจโดยจะคอยไต่ถามตลอดว่ามีงานอะไรให้ช่วยเหลือบ้าง มีความสนใจ ในงานที่ทำ จะรอจนกว่าหัวหน้าฝ่ายจะกลับเข้ามาในสำนักงาน จึงจะกลับบ้าน ต่างจากพนักงานบางคน ที่ เห็นว่าเมื่อหมดเวลางานประมาณ 5 โมงครึ่ง ก็จะกลับบ้านแม้ว่าจะทำงานไม่เสร็จก็ตาม” และคุณรติยา บุตรโพธิ์ (สัมภาษณ์. 29 กรกฎาคม 2554) บริษัท ปีทูซี แอ็ดดิเวชั่น จำกัด ที่เห็นด้วยว่า บัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่ทำงานอยู่ด้วยเป็นคนมีความรับผิดชอบในงานเป็นอย่างดี และมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้ดี ไม่ว่าจะเป็น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน เข้ากับคนได้ง่าย และเป็นคนที่มีความกล้าแสดงออก”

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่อาจต้องมีการศึกษาเพื่อหาข้อพิสูจน์ให้แน่ชัดกว่านี้ว่า คุณลักษณะด้าน คุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตเป็นผลมาจากการศึกษาตามหลักสูตรมาน้อยเพียงใด เนื่องจากมีผู้ใช้งาน บัณฑิตบางส่วน เช่น คุณเพียว คำพันธ์ (สัมภาษณ์. 20 กันยายน 2554) บริษัท ทีเอ็มวี อินเตอร์เทรดดิ้ง จำกัด ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า “คุณภาพของบัณฑิตขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่า ว่าเมื่อได้เรียนรู้แล้วได้นำ กลับมาพัฒนาตนเองมาน้อยเพียงใด ” ขณะที่คุณภาภร ฤณ สงขลา (สัมภาษณ์. 7 ตุลาคม 2554) ผู้อำนวยการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดศรีบุญเรือง ได้กล่าวถึงบัณฑิตบริหารธุรกิจสาขาคอมพิวเตอร์

ธุรกิจ ไว้ในทำนองเดียวกันว่า “ภาพลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยเอกชน หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของรัฐ คิดว่าไม่ได้แตกต่างกัน เพราะทุกสถาบันจัดการเรียนการสอนโดยใช้มาตรฐานเดียวกัน และเชื่อมั่นว่าทุกสถาบันมุ่งสอนนักศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม คิดว่าหลักสูตรของทุกสถาบันไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าว่าจะอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ดีมากน้อยเพียงใด ” ทำนองเดียวกับข้อคิดเห็นของ คุณเพชรดา พันธุ์แดง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กนกสิน เอ็กซ์พอร์ตอิมพอร์ต จำกัด ที่กล่าวเพิ่มเติมว่า “การปรับตัวเข้ากับคนอื่น การมีมนุษยสัมพันธ์ อาจจะเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล การจัดการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยอาจจะไม่ได้ส่งผลต่อ คุณลักษณะนี้ และมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันก็มีสังคมคนละแบบกัน เช่น คนที่จบจากมหาวิทยาลัยเอกชน ก็จะมีสังคมของเขาเป็นอีกลักษณะหนึ่ง คนที่จบจากสถาบันเดียวกัน ก็มักจะเข้ากลุ่มสังคมด้วยกัน”

ข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ใช้งานบัณฑิตดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะโดดเด่นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คือ ความอดทน ความมีน้ำใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ได้มีการกำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ แม้ว่าจะมีผู้ใช้บัณฑิตบางส่วนจะมีความไม่แน่ใจว่าคุณลักษณะดังกล่าวเป็นผลที่เกิดมาจากการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือไม่ หรือเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล แต่ก็มีทัศนะค่อนข้างเด่นชัดว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ บัณฑิตจากสถาบันอื่นๆ บัณฑิตส่วนใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีความอดทนมากกว่า

3.2 จุดด้อยของบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของจุดด้อยที่เป็นจุดอ่อนของบัณฑิต ผู้ใช้งานบัณฑิตได้แสดงทัศนะที่หลากหลาย โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ความรู้พื้นฐานรวมทั้งความรู้ทางวิชาชีพ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ ดังคำสัมภาษณ์ของ คุณสุภาพร ภาชนะ (สัมภาษณ์. 14 กันยายน 2554) บริษัท เวลโลลด์ จำกัด ผู้ใช้งานบัณฑิตบริหารธุรกิจสาขาการบัญชี ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ด้านความรู้ พื้นฐานทางวิชาชีพของบัณฑิตยังไม่ค่อยแน่น ตัวอย่างเช่น เมื่อมีรายการค้าเกิดขึ้น บัณฑิตวิเคราะห์รายการไม่ถูกต้อง และยังวิเคราะห์ธุรกิจไม่ออก ส่วนความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมพื้นฐานสามารถใช้งานได้ดี แต่ความสามารถทางด้านภาษายังอ่อนมาก ” ในทำนอง เดียวกันกับความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตอีกท่าน คือ คุณลายอง พักเหลือ (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ที่เห็นว่าพื้นฐานความรู้ของบัณฑิตที่ทำงานอยู่กับองค์กรยังไม่หนักแน่นพอ โดยกล่าวว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏอาจจะมีปัญหาทางด้านหลัก สูตรมากพอสมควรในลักษณะที่ว่า หลักสูตรจะสอนความรู้ที่หลากหลาย แต่ไม่ได้เน้นเรื่องใดเป็นพิเศษ สอนแต่ละเรื่องอย่างละนิดละหน่อย ทำให้คนที่เรียนจบ

มาไม่ถนัดทางใดทางหนึ่งเลย ไม่เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ อย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่เรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี จากสถาบันอื่น ก็จะมีความรู้ดีกว่าคนที่จบมาทางสาขาบัญชีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ” นอกจากนั้น คุณลายอง พักเหลียง ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงมุมมองขององค์กรภายนอกต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏว่า “ในทัศนะขององค์กร แปรนัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จะอยู่ในอันดับท้ายๆ ยังไม่สามารถแข่งขันได้ เพราะไม่ชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยจะผลิตคนแบบไหน คนที่มีลักษณะอย่างไรให้กับตลาดแรงงาน ไม่รู้ว่ามุ่งเน้นผลิตคนที่จะเป็นครู หรือเป็นใครให้กับตลาดแรงงาน ประกอบกับผลิตคนออกมาเป็นปริมาณมาก และมีสาขาวิชาที่หลากหลายเกินไปโดยที่ผู้ที่เรียนจบมาไม่ได้รู้จริงเท่าใดนัก”

จากข้อคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นของผู้ใช้งานบัณฑิตสะท้อนอย่างเป็นนัยให้เห็นว่า ในทัศนะของผู้ใช้งานบัณฑิต เห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาจยังไม่มี ความเข้มข้นอย่างเพียงพอที่จะช่วยสร้างเสริมพื้นฐานความรู้ที่แข็งแกร่งให้กับบัณฑิตได้

ผู้ใช้งานบัณฑิตที่ให้ข้อมูลยัง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับข้อด้อยของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเรื่องของ ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ การวางแผน การออกแบบงาน และการมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่อนข้างน้อย ดังจะเห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นของคุณเพชรดา พันธ์แดง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กนกสิน เอ็กซ์ปอร์ตอิมพอร์ต จำกัด ที่กล่าวไว้ว่า “ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ อาจารย์มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา และจะคอยให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาเป็นอย่างมาก จนดูเหมือนป้อนความรู้ให้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ อาจส่งผลให้นักศึกษาไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีความคิดเป็นของตนเอง นักศึกษาเป็นผู้รับมากกว่า เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยเอกชน อื่น การศึกษาที่มหาวิทยาลัย ราชภัฏจะง่ายกว่า นักศึกษามีศักยภาพน้อย ไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเรียนเพื่อให้ได้ปริญญา ” เช่นเดียวกับคุณรัชดาภรณ์ เตโช (สัมภาษณ์. 29 กันยายน 2554) ผู้จัดการแผนกพัฒนาและควบคุมคุณภาพ บริษัท สยาม แอดมินนิสเทรทีฟ แมนเนจเม้นท์ จำกัด ที่เห็นว่า “บัณฑิตที่ทำงานอยู่ด้วย ยังไม่สามารถวิเคราะห์งานและวางแผนงานได้เท่าที่ควร ยังออกแบบงานด้วยตนเองไม่ค่อยได้ ซึ่งตัวบัณฑิตน่าจะพยายามเรียนรู้ และศึกษางานให้มากยิ่งขึ้น โดยการสอบถามงานจากหัวหน้าหรือผู้ดูแล แต่ตัวบัณฑิตมีบุคลิกไม่ค่อยกล้าแสดงออก ไม่กล้าพูด ไม่กล้าตัดสินใจ”

นอกจากนั้น ผู้ใช้งานบัณฑิตมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ที่สำเร็จ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีจุดอ่อนในเรื่องของทักษะการสื่อสาร ดังคำกล่าวของคุณชนิตา จอมพงษ์ (สัมภาษณ์. 4 ตุลาคม 2554) บริษัท เอฟรู่ฟ จำกัด ที่ว่า “ผู้ที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีปัญหาในเรื่องของทักษะการสื่อสาร ซึ่งเรื่องนี้บริษัทเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะลักษณะงานเป็นการให้บริการคำปรึกษา จำเป็นต้องใช้ทักษะด้านการสื่อสารมาก” ในทำนองเดียวกับคุณลายอง พักเหลียง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ที่มีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า “ทักษะการเขียนงาน การนำเสนอ งาน หรือการจับประเด็นต่างๆ ผู้ที่เรียนจบมาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะทำงานได้ดีกว่าและเร็วกว่า อยากให้ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏฝึกสอนให้ได้มีทักษะในการจัดทำเอกสาร ใช้ภาษาทางเอกสารให้มากกว่านี้ เพราะหน่วยงานต้องการคนที่คิดเป็น และสามารถเขียนงาน Create งานเพื่อนำเสนอได้ ” เช่นเดียวกับคุณเพชรดา พันธุ์แดง บริษัท กนกสิน เอ็กซ์พอร์ตอิมพอร์ต จำกัด ที่กล่าวไว้ด้วยว่า “จุดอ่อนของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอีกเรื่องคือ ความเป็นสากลในการแสดงออกในที่สาธารณะ บัณฑิตคนนี้มีลักษณะอย่างนี้ดีอยู่แล้ว แต่อาจจะยังอ่อนด้อยในเรื่องของการนำเสนอ จะสู้คนที่เรียนจากมหาวิทยาลัยอื่นไม่ค่อยได้ หรือสู้ คนที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยเอกชนไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น เรื่องของการแสดงออกในการนำเสนอ ถ้าเทียบกับคนที่จบจากมหาวิทยาลัย กรุงเทพ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ หรือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏดูจะมีความตั้งใจน้อยกว่า ดูไม่ค่อยมั่นใจในตนเองเท่าใดนัก ” ขณะที่ คุณณัฏฐาณินาถ จันทาไชย (สัมภาษณ์. 27 กันยายน 2554) ผู้ช่วยผู้จัดการ ธนาคารกสิกรไทย สาขาแฟชั่นไอส์แลนด์ ก็ได้แสดงทัศนะในประเด็นดังกล่าวนี้ด้วยเช่นกันว่า “บัณฑิตที่ทำงานอยู่กับธนาคาร ควรจะปรับปรุงทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะในเรื่องของการพูด ให้มีความคล่องแคล่ว มีความมั่นใจมากกว่านี้ เพราะลักษณะงานเป็นการให้บริการลูกค้า ” นอกจากนี้ ยังมี คุณสัญญา ศิริโรจน์ (สัมภาษณ์ . 14 กรกฎาคม 2554) ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคลตุลาการ ศาลปกครอง ที่กล่าวด้วยว่า “บัณฑิตที่มาทำงานที่นี่มีปัญหาทักษะในการสื่อสารบ้าง เช่น ฟังแล้วเขาไม่เข้าใจ แต่ก็ต้องพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่นประกอบด้วย เช่น ผู้สั่งงานพูดรู้เรื่องหรือไม่ แต่อยากขอให้มหาวิทยาลัยพัฒนาเรื่องการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะภาษาที่ต้องใช้ในทางราชการด้วย”

จุดอ่อนสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ใช้งานบัณฑิตได้ให้ข้อสังเกตไว้ คือ บัณฑิตไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาปรับใช้ในทางปฏิบัติกับการทำงานจริง ดังที่คุณชนิตา จอมพงษ์ (สัมภาษณ์ . 4 ตุลาคม 2554) กรรมการผู้จัดการบริษัท เอฟยู ฟ จำกัด ได้สะท้อนความคิดเห็นไว้ว่า “ปัญหาที่พบ คือ บัณฑิตขาดประสบการณ์ และการปรับใช้ความรู้กับการทำงานจริง ปัจจุบันคนที่เรียนจบปริญญาตรีมา แต่กลับทำงานในภาคปฏิบัติหรือทำงานจริงไม่ค่อยได้ ซึ่งควรจะมีการเพิ่มชั่วโมงการฝึกประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนควรเพิ่มการฝึกปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เมื่อเรียนจบมาแล้วสามารถทำงานได้ทันที โดยไม่ต้องมาฝึกฝนอีกมากนัก” คุณชนิตา จอมพงษ์ ยังได้เสนอเพิ่มเติมอีกว่ามหาวิทยาลัยควรมีการจัดห้องทำงานจำลอง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทำงานจริงๆ ในทำนองเดียวกันกับคุณ ล้ายอง พัก เหลือง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ที่กล่าวเกี่ยวกับประเด็นนี้เช่นกันว่า “ข้อด้อยของบัณฑิตที่จบมานี้ คือ ขาดประสบการณ์ มีประสบการณ์ในการทำงานจริงน้อย สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับคนที่เรียนจบมา คือ การปรับใช้ความรู้ที่เรียนในการทำงานจริงให้ได้”

นอกจากความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่ได้ทำงานกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ใช้งานบัณฑิตยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการผลิตบัณฑิตที่จะเป็นบุคลากรออกมายังตลาดแรงงานนั้น แม้ว่าจะสามารถจะจัดการศึกษาเพื่อ ผลิตบุคลากรออกสู่

ตลาดแรงงานได้เป็นจำนวนมาก แต่จะมีคุณภาพด้อยกว่าสถาบันอื่นๆ ดังเช่นที่ผู้ใช้งานบัณฑิตหลายคนได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ไว้ เช่น คุณชนิตา จอมพงษ์ (สัมภาษณ์. 4 ตุลาคม 2554) บริษัท เอฟูฟ จำกัด ได้กล่าวว่า “ภาพลักษณ์ของแบรนด์มหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ มุ่งเน้นด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ ” และคุณเพชรดา พันธุ์แดง (สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2554) บริษัท กนกสิน เอ็กซ์พอร์ตอิมพอร์ต จำกัด ที่ได้กล่าวไว้ว่า “แบรนด์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดูเป็นสถาบันที่มุ่งสอนให้จบออกมาเป็นครู อยู่ ผลិតครูเป็นหลัก ดูไม่ทันสมัย ขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชน ดูเป็นสากล มากกว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเน้นผลิตคนในเชิงปริมาณ ถ้ามหาวิทยาลัยสามารถเปิดสอนให้เป็นหลักสูตรแบบราชภัฏอินเตอร์ ได้ ก็น่าจะช่วยให้ดูดีขึ้น และอยากแนะนำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏรับจำนวนนักเรียนน้อยลง หากนักเรียนน้อยลง อาจารย์จะได้ดูแลได้ทั่วถึง และบางที่ก็รู้สึกว่ายากที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจะมาเรียนเป็นประจำทุกครั้งที่เช็คชื่อ ก็สามารถเรียนจบ สอบผ่านได้แล้ว ขณะที่บางคนมีศักยภาพ เขาไม่ต้องมาเรียน แต่เขาก็เรียนรู้ให้มีความรู้ความเข้าใจได้ แต่มหาวิทยาลัย ราชภัฏเน้นให้มาเรียน ก็จบได้แล้ว บางที่เพื่อนๆ ก็ช่วยกัน จะเห็นได้จากการทำงานเป็นกลุ่ม บางคนก็ไม่ได้ทำ ก็ทำไม่เป็น บางที่เพื่อนในกลุ่มบางคนก็ทำเองคนเดียว คนอื่นก็ไม่ได้ร่วมทำด้วย ทำให้ไม่ได้อะไรอย่างแท้จริง ” เช่นเดียวกับคุณพเยาว์ คำพันธ์ (สัมภาษณ์. 20 กันยายน 2554) บริษัท ทีเอ็มวี อินเตอร์เทรดดิ้ง จำกัด ที่มีข้อคิดเห็นในเชิงสนับสนุนประเด็นนี้ว่า “มหาวิทยาลัยควรควบคุมการรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในจำนวนที่เหมาะสมที่สามารถควบคุมคุณภาพได้และการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพ มหาวิทยาลัยต้องเน้นหลักการพื้นฐานทางวิชาชีพให้กับเด็ก เช่น ภาคการศึกษาสุดท้ายควรมีหลักสูตรหนึ่งที่ต้องให้นักศึกษาผ่านการทดสอบประมวลความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมหรือประเมินนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาและออกไปสมัครงาน”

จากข้อคิดเห็นของผู้ใช้งานบริหารธุรกิจบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครข้างต้น สรุปได้ว่าบัณฑิตมีจุดอ่อนที่เป็นสาระสำคัญที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การมีความรู้พื้นฐานและความรู้ทางวิชาชีพยังไม่แข็งแรงเพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น การมีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ การวางแผน การออกแบบงาน การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะการร่างเอกสาร และการนำเสนองาน รวมทั้งมีปัญหานำความรู้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์การทำงานค่อนข้างน้อย นอกจากนั้น ผู้ใช้งานบัณฑิตยังมีภาพลักษณ์ต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าเป็นการมุ่งเน้นในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมีคุณภาพด้อยกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาปรับปรุง

จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานบัณฑิต โดยผู้วิจัยขอให้ผู้ใช้งานบัณฑิตได้เสนอแนะแนวทางที่เป็นการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สามารถนำมาสังเคราะห์และสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- 1) ควรจัดการเรียนการสอนที่เป็นการให้ความรู้ให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง โดยเฉพาะความรู้ในทางสาขาวิชาชีพ รวมทั้งเน้นการสอนให้ผู้เรียน ได้เข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาพรวมหรือการบริหารองค์กรทั้งหมด
- 2) ควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างจิตสำนึกให้ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความมีวินัย มีความสนใจศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 3) ควรสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเขียนเอกสารที่เป็นทางการ รวมทั้งการจับประเด็นสำคัญ การรายงานผลและการนำเสนองานต่อหัวหน้างานหรือบุคคลอื่น
- 4) ควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถวางแผนงานของตนเองได้ มีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 5) ควรมอบหมายงานที่เป็นการฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง โดยอาจจัดสถานการณ์จำลองทางวิชาชีพให้นักศึกษาได้ปฏิบัติ
- 6) ควรมอบหมายงานเดี่ยวมากกว่างานกลุ่ม เพราะในการทำงานกลุ่มอาจมีนักศึกษาบางคนที่ไม่ค่อยได้ทำงานและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างแท้จริง
- 7) ควรเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาต่างประเทศให้นักศึกษาได้เรียนรู้เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานจริงได้มากยิ่งขึ้น
- 8) ควรควบคุมปริมาณการรับนักศึกษาให้มีจำนวนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพได้
- 9) ควรปรับเปลี่ยนชื่อหลักสูตรและชื่อวุฒิการศึกษาที่สำเร็จให้สะท้อนถึงความเชี่ยวชาญในสาขาที่ศึกษาอย่างชัดเจน เช่น ทางด้านสาขาบัญชี แทนที่จะเป็นบริหารธุรกิจบัณฑิต ควรจะเปลี่ยนเป็น บัญชีบัณฑิต เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถแข่งขันกับ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่นได้มากกว่านี้